

Datum
2026-05-18

Vår referens
FSD

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.dof.remissor@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Ökad och rättvis tillgång till data – kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning (SOU 2025:118)

TechSverige har givits möjlighet att avge remissvar avseende betänkandet Ökad och rättvis tillgång till data – kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning (SOU 2025:118) dnr Fi2025/02353.

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för alla företag inom tech-sektorn. TechSveriges uppdrag är att tillsammans med medlemmarna skapa bästa möjliga förutsättningar för en konkurrenskraftig svensk techbransch som driver innovation och utveckling i hela samhället. TechSverige samlar cirka 1 400 företag – som sammanlagt har närmare 100 000 medarbetare i Sverige. Bland dessa finns allt från startupföretag till multinationella bolag.

Övergripande synpunkter

TechSverige har inga starka invändningar mot betänkandet och bedömer att det kan utgöra ett underlag för Sveriges kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning. Det är dock viktigt att poängtera att TechSverige hellre skulle ha sett en ordning som främjar frivillig datadelning. Företag har gjort stora investeringar i datainsamling och innovationer kring data. Särskilt problematiskt är det att dataförordningen öppnar för att företag inte får ersättning när de är skyldiga att lämna ifrån sig data. Det vore önskvärt att lagstiftaren och Sverige som medlemsstat i det fortsatta arbetet satte principer som avtalsfrihet högre även inom detta område.

TechSverige välkomnar att utredningen föreslår anslagsfinansiering för Post- och telestyrelsens (PTS) tillsyn och regulatoriska testverksamhet, samtidigt som avgifter begränsas till tydligt avgränsade uppgifter där det finns en tydlig koppling mellan avgift och individuell nytta. I takt med att PTS uppdrag breddas genom nya EU-regelverk inom data, cybersäkerhet och digitalisering ser vi samtidigt behov av en mer samlad och långsiktigt hållbar finansieringsmodell för den kommande digitaliseringsmyndigheten.

TechSverige anser vidare att det är bekymmersamt att arbetet med att utse ansvarig myndighet och påbörja det praktiska genomförandet har dragit ut på tiden. Mot bakgrund av dataförordningens bredd och den stora mängd företag som berörs är ett skyndsamt och företagsnära genomförande nu avgörande.

Effekten av EU:s regleringar av data för svenska företag kommer också att bero på Sveriges digitala förutsättningar. Sverige har en nivå på forskning och utveckling i den digitala sektorn och en andel företag som använder digitala tekniker som genomgående ligger över EU-genomsnittet. Sverige rankas först i EU när det gäller antalet dataleverantörer per capita. Handeln med digitala tjänster utgör 8 procent av Sveriges totala handel, medan handeln med digitala tjänster per capita är den näst största i EU. Sveriges förmodligen att omsätta sina digitala förutsättningar till en fördel beror på landets regulatoriska

begränsningar på det digitala området. Skillnaden mellan länder är också betydande. Sveriges sektor för digitala tjänster lägger till exempel 3,6 procent av sitt förädlingsvärde på forskning och utveckling, medan motsvarande andel är mindre än hälften så stor i Tyskland och Italien – 1,2 respektive 1,3 procent.¹

Detta innebär att all reglering av data och dataanvändning är av stor näringspolitisk vikt för Sverige. Detta måste ligga till grund för svenskt agerande i EU:s lagstiftningsprocess och i genomförandet i Sverige. Det föreliggande betänkandet ger inte vid handen att så har varit fallet.

Även om många svenska dataleverantörer säkert kan utnyttja dataförordningen för utveckling och tillväxt så går det inte heller att utesluta att omfattande regler på detta område faktiskt kan minska svenska företags konkurrensfördelar. Allt detta är mycket svårt att bedöma, särskilt då konsekvensbeskrivningen i denna del är begränsad.

Databehandlingstjänster

Dataförordningen innehåller regler och sanktioner som rör databehandlingstjänster. Här hade det varit önskvärt att lagstiftaren utgått från en princip om avtalsfrihet. Affärsmodeller, avtal och efterfrågan på flexibilitet m.m. vad gäller databehandlingstjänster m.m. utvecklas nu snabbt. EU-regler på detta område riskerar att öka kostnaderna och försämra utbudet av sådana tjänster för svenska och europeiska företag. Det kan i sin tur skada europeisk konkurrenskraft. Regeringen och myndigheterna bör i det fortsatta arbetet främja användningen av databehandlingstjänster med respekt för avtalsfrihet och behovet av goda förutsättningar för svenska företag att ta del av den senaste och effektivaste tekniken.

Fokus på tydlig information och samordnad vägledning

TechSverige instämmer i utredningens konstaterande – att företagen kommer att behöva praktiskt stöd för att förstå vilka krav som gäller och hur de ska omsättas i praktiken. I det fortsatta genomförandet bör fokus därför ligga på att utveckla lättillgänglig och samordnad vägledning, med ett tydligt s.k. no wrong door-perspektiv så att företag inte behöver hänvisas runt mellan flera aktörer.

- En samlad ingång för information om dataförordningen, inklusive klargöranden om centrala begrepp, rollfördelning (t.ex. datahållare/användare/tredje part) och typfall.
- Praktiska vägledningar och exempel för tillverkare och andra berörda aktörer om vilka krav som följer av förordningen, inklusive hur krav samspelar med andra regelverk (t.ex. dataskydd, cybersäkerhet, immaterialrätt och företagshemligheter).
- En fungerande fråge- och svarsfunktion med rimliga svarstider samt möjlighet till dialog, i synnerhet för små och medelstora företag.
- Samordning mellan berörda myndigheter för att säkerställa enhetliga tolkningar och undvika motstridiga besked.

¹ Se ECEIPE:s rapport *After the DMA, the DSA and the New AI Regulation: Mapping the Economic Consequences of and Responses to New Digital Regulations in Europe*, <<https://ecipe.org/publications/after-dma-dsa-ai-regulation-mapping-the-economic-consequences-eu/>>.

Närmare om förslagen

Nedan lämnar TechSverige närmare synpunkter på valda förslag i betänkandet.

4.6.7 Öka datakompetensen och medvetenheten om rättigheter och skyldigheter enligt dataförordningen

Förslag: Det ska i kompletteringsförordningen föreskrivas att behöriga myndigheter har i uppgift att öka datakompetensen och medvetenheten bland de användare och enheter som omfattas av EU:s dataförordning om deras rättigheter och skyldigheter enligt förordningen

TechSverige tillstyrker förslaget om att öka datakompetensen och medvetenheten om rättigheter och skyldigheter enligt förordningen.

TechSverige vill betona vikten av att myndigheten ges tillräckliga och långsiktigt säkrade resurser för att kunna fullgöra sina uppgifter. Erfarenheter från andra EU-regelverk visar att tidiga, väl resurssatta insatser för vägledning och dialog minskar risken för feltolkningar, onödigt administrativ börda och oenhetlig tillämpning. Resurstilldelningen bör därför spegla att dataförordningen berör många sektorer, många typer av data och en stor bredd av företag.

5.5.3 Sanktionsavgiftens storlek

Förslag: En sanktionsavgift ska uppgå till minst 5 000 kronor och högst 20 miljoner kronor. En sanktionsavgift för en fysisk person som inte bedriver näringsverksamhet ska uppgå till minst 1 000 kronor och högst 10 000 kronor.

TechSverige föreslår att den maximala sanktionsavgiften bestäms till ett lägre belopp.

I betänkandet framgår det att 20 miljoner är ett högt belopp, samt att det normala inom andra områden är 1 miljon kronor, 5 miljoner kronor eller 10 miljoner kronor. Det gäller för områden som miljö och produktsäkerhet – där det inte är orimligt att konsekvenserna av regelbrott skulle vara allvarigare. Utredaren ger inte särskilt utförliga motiv till att sanktionsavgifterna inom detta område skulle vara dubbelt så höga eller tjugo gånger så höga.

Vidare bör det inom detta område och andra beaktas att för företag ingår sanktionsavgifterna i en helhetsbedömning av risker och möjligheter. Även företag som gör stora ansträngningar för att göra rätt kan drabbas av sanktionsavgifter. Då den svenska ekonomin i mycket högre grad bygger på användning av data bör det vägas in när sanktionsavgiften bestäms. Sammantaget förefaller det lämpligt att välja ett lägre belopp som den högsta sanktionsavgiften.

5.5.5 Behöriga myndigheter får avstå från att besluta om sanktionsavgift

Förslag: Behöriga myndigheter ska kunna avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

TechSverige tillstyrker förslaget om möjligheten att avstå från att besluta om sanktionsavgift.

7.8 Ersättning

Regeringen bör vidta åtgärder som gör att ersättning alltid ges till datahållare.

I betänkandet redogörs för möjligheterna att lämna ersättning till datahållare. Först och främst är det angeläget att påpeka att det är i sig anmärkningsvärt att lagstiftaren har antagit regler som innebär att företag inte får ersättning när de blir skyldiga att lämna ifrån sig data. Det svenska genomförandet bör i första hand skapa möjligheter för ökad frivillighet i dessa situationer, i andra hand skapa förutsättningar för att alla slags datahållare får ersättning.

Att föra över datamängder kan vara tekniskt komplicerat, ta mycket tid i anspråk (för bl.a. kontroller och tekniska åtgärder), kan innebära att datamängder inte är tillgängliga när datahållare själva har behov av att använda dem. Vidare skapar kopior av data en ny situation då man inte längre har full rådhähet över datamängder som man i många fall har gjort stora investeringar i. Det är också stora risker förknippade med vidare spridning, läckor och annan slags obehörig tillgång till data.

Ytterligare ett skäl är att rätten till ersättning skiljer sig mellan två sorters behov. Vid en offentlig nödsituation ska data som huvudregel göras tillgängliga kostnadsfritt, vid andra exceptionella behov finns en rätt till skälig ersättning. Detta förhållande kommer med sannolikhet att leda till att myndigheter kommer att försöka åberopa offentlig nödsituation som skäl till att inte behöva betala ersättning. Därför bör staten alltid betala ersättning när data måste tillgängliggöras. TechSverige noterar att utredningen också konstaterar att myndigheterna som ska begära data behöver stöd.

8.7.6 Vägledning genom regulatorisk testverksamhet

Förslag: PTS ska ges i uppdrag av regeringen att inrätta regulatorisk testverksamhet för att lämna fördjupad vägledning om tillämpningen av dataförordningen. Uppdraget ska vara tidsbegränsat till två år.

TechSverige tillstyrker förslaget att Post- och telestyrelsen ska få i uppdrag att inrätta regulatorisk testverksamhet.

9.3.2 Befintlig sekretess är tillräcklig för att uppfylla kravet på konfidentialitet

Bedömning: Det behövs inte några nya bestämmelser om sekretess för att uppfylla dataförordningens krav på konfidentialitet hos den behöriga myndigheten. Det finns inte heller i övrigt behov av nya bestämmelser om sekretess med anledning av uppdraget som behörig myndighet enligt dataförordningen.

TechSverige delar inte bedömningen att befintlig sekretess är tillräcklig.

Post- och telestyrelsen bör få i uppdrag att löpande eller inom två år utvärdera om sekretessen är tillräcklig.

11 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagen respektive förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning samt övriga föreslagna författningsändringar ska träda i kraft den 1 juli 2026.

TechSverige anser att det är allvarligt att det svenska genomförandet inte har skett med god framförhållning.

TechSverige noterar att förordningen har varit i kraft i två år, har kunnat tillämpas i över åtta månader. För att företag ska kunna förbereda sig inför att dataförordningen börjar tillämpas fullt ut krävs att ansvarig myndighet kommer på plats skyndsamt, med ett tydligt mandat och en tydlig ansvarsfördelning gentemot andra berörda myndigheter. TechSverige välkomnar därför utredningens förslag i denna del och vill särskilt understryka att regeringen bör fatta nödvändiga beslut utan dröjsmål.

Vid det föreslagna ikraftträdandet för lagen respektive förordningen med kompletterande bestämmelser har nära 30 månader gått sedan dataförordningen trädde i kraft. Det är inte en tillfredsställande hantering av EU-lagstiftning. Stora osäkerheter består under lång tid och detta inom ett dynamiskt område med en snabb utveckling. Detta gäller särskilt för ett land som Sverige som i en EU-kontext är en stark producent av datarelaterade tjänster och tekniker samt med många företag som är dataleverantörer.

12.3 Förslagets konsekvenser för företag

TechSverige anser att konsekvensbeskrivningen är otillfredsställande.

Vad gäller utredningens konsekvensanalys vill TechSverige understryka att de faktiska effekterna för företag i stor utsträckning kommer att bero på hur regelverket omsätts i praktiken – särskilt genom myndighetens vägledning, svarstider och samordning med andra berörda regelverk och myndigheter.

Det finns en risk att de administrativa kostnaderna underskattas om analysen främst utgår från de formella kraven och inte fullt ut beaktar behovet av nya processer, avtal och rutiner i företagen. Mot denna bakgrund bör regeringen säkerställa att ansvarig myndighet får förutsättningar att arbeta proaktivt med information och stöd, med särskilt fokus på små och medelstora företag, för att minimera osäkerhet och onödiga regelbördor. Detta är särskilt viktigt eftersom dataförordningen parallellt med detta är föremål för nya förhandlingar genom den så kallade Dataomnibusen, vilket ger upphov till ytterligare osäkerhet kring vad som gäller och hur det ska förstås.

Det hade varit nyttigt med en återgivning av beräkningar och eventuella anpassningar till den slutliga förordningen (jämfört med kommissionens förslag), liksom en anpassning till svenska förhållanden. Utredningen kunde ha redovisat några exempelberäkningar för olika typer av företag, exempelvis utifrån storlek.

Det hade också varit lämpligt med en uppskattning av antal berörda företag i Sverige. Sådana kompletteringar hade varit mycket värdefulla, inte bara för föreliggande remiss, utan även mot bakgrund av de pågående lagstiftningsinitiativ från kommissionen som utredningen redogör för och som kan komma att få påverkan på bestämmelserna i dataförordningen och på berörda företag.

EU-lagstiftning och nationell lagstiftning behöver utformas noga och vila på noggranna konsekvensbeskrivningar. I betänkandet beskrivs en svensk kommittés svårigheter att göra utförliga konsekvensbeskrivningar. Det ligger när till hands att tro att Europeiska kommissionen har likartade, om inte större svårigheter, att göra sådana konsekvens-

beskrivningar. Vidare, när sådana görs handlar det ofta om kostnader m.m. på företagsnivå. Som TechSverige här har beskrivit slår också förslag olika mot medlemsstaterna beroende på hur deras näringslivsstruktur ser ut.

I EU har Sverige näst högst andel av företag som använder AI, den tredje högsta andelen av företag som använder AI, molntjänster och dataanalys och den högsta andelen it-specialister i arbetskraften. Reglering av data och digitalisering kan därför få större konsekvenser för Sverige jämfört med många andra medlemsstater.

12.4.1 Konsekvenser för PTS

Bedömning: Förslagen innebär utökade och nya arbetsuppgifter för PTS. Det medför initialt ett ökat finansieringsbehov ... Finansieringen bör ske genom att myndighetens anslag ökas.

TechSverige anser att regeringen bör initiera en bredare översyn av finansieringen av den kommande digitaliseringsmyndigheten.

TechSverige har i flera remissvar och andra sammanhang uppmärksammat behovet av en mer långsiktigt hållbar och principiellt tydlig finansieringsmodell för PTS och den kommande digitaliseringsmyndigheten.² Frågan har aktualiserats ytterligare genom nya EU-regelverk inom data, cybersäkerhet och digitalisering samt genom den pågående diskussionen om finansieringen av NIS2-tillsynen.

Mot denna bakgrund ser TechSverige positivt på att utredningen föreslår en principiellt välavvägd finansieringsmodell, där anslag föreslås för tillsyn och regulatorisk testverksamhet, medan en avgift föreslås vid prövning av ansökan för certifiering av tvistlösningsorgan. Detta är ett viktigt steg i rätt riktning och skiljer sig från andra aktuella förslag, såsom finansieringen av PTS kopplat till cybersäkerhetslagen, där telekomsektorn som enda sektor av totalt arton föreslås finansiera allmän tillsyn via avgifter.

Vi delar utredningens underliggande princip att avgifter kan vara motiverade i tydligt avgränsade fall där det finns en direkt koppling mellan avgiften och den nytta som en enskild aktör får, exempelvis vid en ansökan om certifiering. På motsvarande sätt bör bredare samhällsbärande funktioner, såsom tillsyn inom dataförordningen och cybersäkerhet, finansieras via anslag, eftersom nyttan av dessa uppgifter tillfaller samhället i stort.

I takt med att PTS uppdrag successivt breddas genom nya EU-regelverk och myndigheten växer ser TechSverige samtidigt ett behov av en mer samlad och långsiktigt hållbar finansieringsmodell. Det finns annars en risk att allt fler samhällsbärande uppgifter successivt förs över till avgiftsfinansierade modeller utan en samlad principiell prövning av vilka uppgifter som bör finansieras av staten respektive av enskilda sektorer.

En splittrad finansieringsmodell, byggd på olika principer för olika regelverk och verksamheter, riskerar dessutom att skapa otydlighet, svårigheter i uppföljning och minskad transparens kring hur avgiftsmedel används. Det kan i förlängningen påverka både effektiviteten i styrningen och förtroendet för att finansieringsmodellen är transparent, legitim och rättvist utformad.

Mot denna bakgrund anser TechSverige att regeringen bör initiera en bredare översyn av finansieringen av den kommande digitaliseringsmyndigheten. Sammanslagningen av PTS och Myndigheten för digital förvaltning (Digg) utgör ett naturligt tillfälle att skapa en mer

² Se t.ex. debattartikeln *Investeringar krävs för bättre totalförsvaret och digital säkerhet*, publicerad i Dagens industri 2026, <<https://www.di.se/debatt/investeringar-kravs-for-battere-totalforsvar-och-digital-sakerhet/>>.

samlad, transparent och långsiktigt hållbar modell med tydliga principer för när avgifter respektive anslagsfinansiering bör användas.

Avslutande synpunkter rörande betänkandet

Avslutningsvis vill TechSverige särskilt lyfta behovet av rättssäkerhet och förutsebarhet i tillämpningen. Vägledning och tillsyn bör utformas proportionerligt och riskbaserat, med tydlig respekt för skyddet av företagshemligheter och immateriella rättigheter. Det är även viktigt att Sverige i genomförandet undviker nationella särlösningar som skapar fragmentering eller ytterligare administrativ börda för företag som verkar på den inre marknaden.

Slutligen bör regeringen säkerställa att berörda myndigheter har kapacitet att hantera frågor om gränsdragningar och samspel med andra regelverk, så att företagen får sammanhängande besked.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Fredrik Sand
näringspolitisk expert